

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egyszévre 2 ft 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Tolnai gróf Festetics György.

Száz esztendeje éppen, hogy hazánkban az első gazdasági iskola megnyílt. Sem közadakozás, sem az állam vagy uralkodóház kegye nem hozta létre ezt a jótékony intézményt, hanem egy minden ízében magyar, nagylelkű főúr: Tolnai gróf *Festetics* György emelte azt a saját költségén és saját birtokán. A nagynevű alapító művének emlékezetét Zalavármegye most ünnepelte a százéves évforduló alkalmával Keszthelyen, amidőn egyttal az állam által a régi iskola helyett emelt új gazdasági tanintézeti épület a közhasználatnak átadatott.

Igen érdekes a múltja ennek az iskolának, ugyszintén az alapítás eseményének is. Abban az időben nem volt még egyéb iskolája a gazdálkodásnak, mint az élet, ki ahogy apjától látta, úgy gazdálkodott ősi módon. *Festetics* gróf, a katonai pályáját odahagyva, nagy birtokai kezeléséhez amint hozzálátott, érezte, hogy nagy ennek az országnak a gazdasági hátramaradása, mert nincsenek kiképzett gazdái. Ez érlelte meg benne a gazdasági iskola megalapításának gondolatát s kifundálta alapját egy rendszeres gazdasági oktatásnak. Az iskolát föl is állíttatta nyomban. Résztint hazai, résztint külföldi tudományos férfiakat nyert meg az iskola tanítóul. Azonban a magyar ember mindig olyan volt világlátásban, hogy nehezen barátkozik meg az újtásokkal. A nemes grófnak majdnem hogy fizetni kellett azért, hogy fiatal emberek járjanak tanulni az ő iskolájába. Az iskolába hívó szóra az volt

rendszerint a felelet, hogy mit tanuljunk abban az iskolában? Azt, amit az apánktól itthon is megtanultunk már? Tudunk szántani, vetni, aratni, boronálni, hát imhol ezt újra tanuljuk? Egyszóval igen nehezen küzdötte át a keszthelyi gróf gazdasági iskolája a kezdő éveket. Bezzeg népes lett azután, midőn látták az emberek, hogy

a keszthelyi intézetben kiképzett gazdaemberek kezelése mellett jobb, több az évi termés, jobb állatok s több jövedelem kerül ki a gazdaságból, bizony csak úgy özőnlött a tanulni kész fiatalok a keszthelyi iskolába. Nem szükséges felsorolni, milyen jótékony hatással volt a kerek száz esztendő alatt a keszthelyi iskola hazánk mezőgazdaságára, népünk anyagi javulására, érzi, tudja azt mindenki.

Ez ünnepélyes alkalomból folyólag bemutatjuk első gazdasági iskolánk alapítójának, Tolnai gróf *Festetics* Györgynek arcképét, ki 1754-ben született, fiatal éveit a hadseregnél töltötte akkori szokás szerint. 36

éves korában alezredesi rangban vált meg a katonaságtól, éppen a hadsereg magyartalansága miatt. Több tisztársával ugyanis az országgyűléshez fordult, hogy a magyar ezredek a hazában helyeztessenek el és magyarok legyenek a tiszték is, magyar legyen a vezényszó. Ezért börtönbe került a nagy honfű. Kiszabadulta után gazdálkodott s mint említők, megalakítá az első magyar gazdasági szakiskolát, a miért nemzetét örök hálára kötelezte le maga iránt.

Tolnai gróf *Festetics* György
1754—1819.

Megfeneklés.

Elérte tehát a Bánffy-kormány hosszas küzdelem után azt a napot is, amikor a provizóriumra vonatkozó javaslatot benyújtotta. Szép, magasztos ez a pillanat a magyar törvényhozás életében, melyben Bánffynak ezt a sikerét ünneplheti. Hogyne.

A kormány szekere csunyául megrekedt a sárban, mihelyt fontos feladatához, a kiegyezés megújításához akart közeledni. A nagy többség meg sem tudta mozditani ezt a rozoga alkotmányt. Tehetetlenül tanácskoztak a kátyu közepén. Mi lesz velünk, mi lesz a kiegyezéssel? Erő és ész hiányában osztrák segítséghez folyamodtak. Az osztrák azt mondá: „kisegítlek a hinárból, hanem annak 36 perzentos kvóta lesz az ára: 5 millió forinttal több évenként mint eddig”. A kormány bele ment az alkuba, de akkor a magyar részről támadtak reá. „Ohó, nem oda Buda, inkább maradj a kátyuban, sem hogy ilyen drága áron mentsük meg a bőröd”. S amennyit az osztrák előre húzott a Bánffy szekeren, ugyanannyit rántott rajta a magyar — hátrafelé. Ez volt az ugynevezett megfeneklés.

Akkor a kormány, látva, hogy egy lépéssel sem mozdulhat előre, visszafelé fordította a szekere rudját. „Ne csináljuk meg tehát a kiegyezést még egy esztendeig, hát ha ez az esztendő jó tanácsokat hoz”.

És a visszavonulás sikerült is neki. A kiegyezés egész kérdése ott maradt ugyan a kátyuban, hanem Bánffyek kieviczkeltek valahogy.

Marad minden a régiben; a kereskedelmi és vámszerződéseink a régiben maradnak, a kvóta sem más, mint azelőtt, egy újabb esztendő lefolyásáig, mert erre az esztendőre szüksége van a kormánynak, hogy ez idő alatt újra szerencsét próbáljon a kiegyezéssel, amelylyel már egyszer csödbe jutott.

Hát a Bánffy-kormány tehetetlen megfeneklését jelenti az a provizóriumról szóló törvényjavaslat, amelyet most a Ház elé benyújtottak.

Ha a szegény ember nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek, csödbe kerül s irgalmatlanul megverik a dobót a feje fölött, s bár önhibáján kívül is jutott valaki csödbe, annak hitele vész. A Bánffy-kormány csödült mondott, tehát elveszítette hitelét minden józanul gondolkodó előtt.

Tisztességes kereskedő, ha bukik, azon igyekszik legalább, hogy másoknak ne okozzon anyagi károsodást. A Bánffy-kormány bukott attól a pillanattól kezdve, a mikor a kvóta megállapításában s a kereskedelmi szerződéseken a kezeibe letett fontos állami érdekeket nem tudta megvalósítani, de még csak azok megvédésére is erőtlennek bizonyult. Ám ez a kor-

mány nem tartja magára nézve kötelezőnek a tisztességnek azt az egyszerű törvényét, amelynek a legutolsó kereskedőt is alávetjük.

És ráadásul még sikernek is tekintik azt, mikor egy, időt s pénzt hiába vesztegetett kormány olyan törvényjavaslatot nyújt be, a mely azt jelenti, hogy képtelennek bizonyult a reá ruházott feladat megoldására. Mi pedig a legnagyobb bizonytalanságban vagyunk.

Rossz szerződéses viszonyunkból egy évig ismét Ausztria szedi a tejfölt és az előjelekből ítélve, bizonyos, hogy helyzetünk a kiegyezés és a vámszerződések megújításánál csak rosszabbá válik, mert hiszen már az első kísérletnél is az az eset állott be, ami sehol másutt a világon: hogy a képviselőházban a kormány ellen kellett védelmezni a magyar érdekeket. És mi türelemmel hallunk beszélni a sikerekről, sőt még talán olyan bohók is akadnak, akik jót várnak a jövőtől; elnyomott panaszlásokra, hasztalan ábrándozásokra vesztegetjük az időt, ahelyett, hogy ezt a tehetetlenségben vergődő kormányt — érdeméhez méltán — egyszerűen elcsapnánk.

Országgyűlés.

A képviselőház mult hét folyamán csak egy érdemleges ülést tartott, a melyen Bánffy miniszterelnök a provizóriumra vonatkozó törvényjavaslatot terjesztette be. Az ezt megelőző ülésen a hét nagy halottja: Helfy Ignác halála fölött fejezte ki részvételét a Ház. Szilágyi Dezső elnök a következő szép beszédben emlékezett meg az elhunytáról:

Azon mély részvételnél fogva is, melylyel egyik képviselőtársunk szenvedéseit a Ház minden tagja kísérte, bizonyára megilletődéssel fog értesülni Helfy Ignác képviselőtársunk elhunytáról. Halálával megint azoknak ugyis igen gyér sora ritkult meg, a kik alkotmányunk újból hatályba lépte idejétől fogva a Háznak tagjai voltak és a kiknek neve és működése össze van forrva a magyar képviselőházban fölmerült küzdelmekkel és e Ház eredményekben gazdag működésével. Elhunyt képviselőtársunk odaadó buzgalommal csüngött hazáján, fiatalkori eszményein és meggyőződéséhez képest belföldön és külföldön tollal és szóval soha nem szünetelve, hiven szolgált az ügyet, melytől hazájának felvirágzását várta. Szerény egyénisége vitte reá, hogy az ellenkező álláspontok iránt méltánylással viseltetett és más nézetűek irányában az érdem és talentum elismerését soha meg nem tagadta. Az ügy iránti buzgalom és odaadás készítette, hogy midőn meggyőződéssel megegyezett, megtalálta a közös alapot, melyen a hazára nézve üdvös alkotásokat létrehozhatni vélt és azokat tevékenyen elő is mozditotta. Mindezek kétségkívül meg fogják őrizni a Ház emlékezetében az ő képét.

Azt hiszem, t. Ház, hogy a Ház akaratát fejezem ki, midőn ily hosszú működés, annyi lelkesedéssel megfutott pálya után — mert ő fiatalkori lelkesedésének frissességét és melegségét késő koráig megőrizte — a Ház részesíti őt abban az elismerésben, hogy emlékéét jegyzőkönyvbe iktatja s érdemei elismerésül egy ravatalára teendő koszorúval tiszteli meg.

A Ház az elnöki javaslat értelmében határozott, mire *Olay* Lajos pár szóval megköszönte az elnöknek és a Háznak azt a megbecsülést, a miben a függetlenségi és 48-as pártnak jeles tagját mint politikai ellenfelek is részesítették.

A provizóriumra vonatkozó törvényjavaslatot *Bánffy* Dezső báró a következő indokolás kíséretében terjesztette elő: Az 1867. XII. t.-ez. rendeli, hogy a mennyiben a kvótabizottságok tárgyalásai eredményre nem vezetnének, a két országgyűlés elé terjesztessenek, mind a két kvótabizottság iratai, illetőleg véleményei. A törvény eme rendelkezésének részben már elég lett téve, a mennyiben most egy éve, a múlt országgyűlés utolsó ülésében, a kvótabizottság részéről az akkor választott kvótabizottság iratai a Ház asztalára le lettek téve és intézkedés is tétetett, hogy ezen iratok kinyomassanak. Most t. Ház, a törvény rendelkezésének teszek ismét eleget, a midőn az ezen országgyűlés által választott kvótabizottságok iratait és véleményét a Ház asztalára leteszem, kérve, méltóztassék azok kinyomatása iránt intézkedni. A kormány kötelessége lesz a közösgyi költségek hozzájárulási arányáról a további tárgyalások alapján az országgyűlésnek előterjesztést tenni annak idején, hogy véglegesen, illetőleg meghatározandó időtartamra a közösgyek költségeinek aránya megállapíttassék.

Továbbá t. Ház, van szerenésém beértesíteni egy törvényjavaslatot, a mely a 1878: XIX. t.-ez. hatályának a magyar korona országai és ő Felsége többi királyságai és országai között fennálló vám- és kereskedelmi szövetség, az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása és az utóbbival összefüggő ügyek ideiglenes rendezéséről szól. Kérem, méltóztassék ezen javaslatot kinyomatni, szétosztatni és előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a pénzügyi bizottsághoz utasítani.

A benyújtott javaslat ezíme ekként szól:

Törvényjavaslat

az 1878. t.-ez. hatályának a magyar korona országai és ő Felsége többi királyságai és országai között fennálló vám- és kereskedelmi szövetségnek, az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról s az utóbbival összefüggő ügyek ideiglenes rendezéséről.

A ezímben idézett 78-ki törvény a kvóta arányát állapítja meg. A javaslat első pontja négy részre oszlik.

Az első pont a régi kvótatörvényeket idézi s azok hatályát terjeszti ki 1898 december 31-éig

azzal a jelentős módosítással, mely a negyedik pontban az egész provizóriumra nézve, de különösen a kvótára nézve foglaltatik.

A második bekezdés a vám- és kereskedelmi szerződésről szól az ide vonatkozó törvények idézésével, a vámegegyezséget és a kereskedelmi szerződéseket hosszabbítja meg 1898 végéig s a vámközösség felmondását is 1899 január elsejére viszi át.

A harmadik pont az osztrák-magyar bank szabadalmának érvényét s az erre vonatkozó egyezményeket terjeszti további egy esztendőre s fölhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy ez iránt az osztrák pénzügyminiszterrel és a bankkal szerződést kössön.

A negyedik pont szószerint a következő:

„Az előző bekezdésekben megjelölt ügyeknek ez a szabályozása csak az alatt a föltétel alatt lép érvénybe, ha a megfelelő azonos határozatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban is törvényerőre emelkednek, elveszti pedig ez a szabályozás hatályát 1898. évi december hónap 31-ike előtt is abban az időpontban, a melyben ezeknek az ügyeknek végleges törvényes szabályozása hatályba lép.”

A függetlenségi és 48-as párt természetesen megint állást fog foglalni a javaslat ellen. Megjegyzésre méltó, hogy *Bánffy* ezuttal is szemfényvesztéssel élt, mert a kvótabizottság iratait letette ugyan a Ház asztalára, de nem a bizottság véleményét, a mely — mint tudjuk — a kvótaemelést ellen szól s a melyet a kormánynak kötelessége lett volna a Háznak bemutatni. A törvényjavaslatban kifogásolandó, hogy hiányzik belőle az, hogy mi történik akkor, ha Ausztriában a provizóriumot ez évi december hó végéig nem fogadják el, vagy ha ez a javaslat nem parlamenti uton emelkedik törvényes erőre. A képviselőház már a jövő héten hozzáfog a provizórius javaslatok tárgyalásához.

Az ülés végén *Bánffy* Dezső miniszterelnök adott feleletet *Kossuth* Ferencznek egy interpellációjára, amelyet ez még június hó 10-én intézett hozzá a görög-török békealkudozások tárgyában. A miniszterelnök, mint rendesen, ugy most is azt mondta el feleletében, a mit már az egész világ régen tud, hogy ugyanis Görög- és Törökország között a békekötés a nagyhatalmak közbenjárására megtörtént. *Kossuth* persze nem vette tudomásul ezt a választ, mert az tréfának is sok, hogy egy interpellációra öt hónap múlva adjanak felvilágosítást. Ezután *Percezel* Dezső felelt meg *Gullner* Gyulának, a ki kérdőre vonta a belügyminisztert azért az országszerte megbotránkozást keltett eljárásért, hogy *Ugron* János Udvarhely megyei alispánt hivatalától megfosztotta azért, mert az a választásoknál a kormány ellen használta fel befolyását. *Percezel* Dezső a rendetlen pénzkezeléssel igyekezett tettét megindokolni s válaszáat a Ház többsége tudomásul is vette, de az ország előtt sohasem moshatja le magáról azt a vádat,

hogy Ugron Jánosnak politikai magatartása miatt kellett hivatalát elvesztenie, mert ha Ugron János követett is el szabálytalanságot, legnagyobb bűne mégis az volt, hogy nem a kormánypárt érdekében korteskedett, a mit a mai durva, erőszakos rendszer irgalmatlanul megtorol.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A közös költségvetés. Bécsben a minisztertanács a jövő évi közös költségvetést véglegesen megállapította. A hadügyi költségvetésben nem lesznek új nagyobb tételek, s a fölemelt tételek is igen szerény arányúak lesznek. Eddig azt hitték, hogy a hadügyi költségvetés a jövő évben is ötödfél millióval fog emelkedni; ez az emelkedés a jövő esztendőben jóval csekélyebb lesz, de viszont két póthitel fognak a delegációk elé terjeszteni, egyet a krétai blokádról és másikat a legénység élelmezésének a gabona árának emelkedése következtében beállott megdrágulásáról. Minthogy a gabona ára ebben az esztendőben jelentékenyen emelkedett, az utóbbi póthitel is meglehetősen jelentékeny lesz. A delegációk összeülésének határidejét még nem állapították meg; ennek megállapítása a kiegyezési provizóriumról szóló javaslatok tárgyalásának menétől fog függni. A jövő évi közös költségvetés az ideit öt millióval fogja meghaladni. Ez bizony nem valami örvendetes dolog, de a kormánypárti lapok nem késnek meg elégedésüket kifejezni a fölött, hogy a közös költségek csak öt millióval magasabbak a tavalyinál.

Ugron Gábor a képviselőházban. A politikai világban feltűnést keltett a napokban elterjedt az a hír, mely szerint Ugron Gábor fölhagyott makacs tartózkodásával s a nála járt ellenzéki politikusok kértére kijelentette, hogy *hajlandó elfogadni a mind-szent-szegeczi kerületben a jelöltséget.* Ennek a kerületnek mandátuma Hölgy Ignác halálával vált gazdátlanná s a helyzet az, hogy Ugron ez ősz függetlenségi kerületben csak abban az esetben bukhatik meg, ha minden választót két-két zsandárral lefűlelnek. Ugy tudjuk, hogy a *Kossuth*-párt teljes erővel támogatni fogja az Ugron jelöltségét s így ennél a választásnál a két függetlenségi párt összebékül s a kormány ellen egy vonalban fog küzdeni.

A szikszói mandátum. A szikszói kerület függetlenségi és 48-as választópolgárságának meghívására *Rákosi* Viktor, a párt képviselőjelöltje is elfogadta a jelöltséget, a kerület ellenzéki polgárainak lelkes kérelmére *Rákosi* Viktor *Kossuth* Ferencz és *Lukács* Gyula orsz. képviselők kíséretében a kerületbe már leutazott. A vasúti állomáson óriási közönség várta

és üdvözölte Rákosit és kíséreit. Szikszón tartott programbeszédével nagy lelkesedést keltett. Megválasztását majdnem bizonyosnak tekintik.

Elzúllott parlament. Az osztrák parlamentben annyira felbomlott a rend, miszerint remény sincsen, hogy az egyhamar helyre álljon. A csak meg a német képviselők „rongyos, lump, gazember” titulusokkal illetik egymást s nagy megerőltetésükbe kerül, hogy pofozkodásra ne keljenek. Valóban szégyenletes az, a mi ebben a méltóságából kivetkőzött parlamentben történik. Minden ülés egy újabb botrány. A német képviselők engesztelhetetlen gyűlölettel vannak eltelve s *Laeger* kijelentette, hogy pártja az utolsó lehelletig obstrukciót fog folytatni a provizóriumról szóló törvényjavaslat ellen, a mely ott is most kerül a parlament elé. Tekintve azt, hogy Badeninak csak kis többsége van, kérdés, ellent tud-e állani az obstrukciónak. Ha a javaslatból még ez évben nem tudna törvényt csinálni, az óriási zavarokra vezetne.

Külföld.

Az orosz reformok. Az orosz ezár legközelebb Varsóban járt. Ehhez a látogatáshoz az erősen elnyomott lengyelek nagy reményeket fűztek. Várták, hogy a ezár felhagy a türhetetlenné vált oroszosítással és javítani fog az elnyomott nép helyzetén. Nem is csalatkoztak, a mennyiben a ezár elrendelte, hogy Cherson és Jekaterinoszláv kormányzóságokban adjanak földeket bérletbe az izraelitáknak esekely haszonbér fejében. A ezár ezáltal segíteni akar az Oroszország déli részében lakó zsidókon, a kik nagy szegénységben élnek. Rendeletet bocsátottak ki továbbá, hogy azok a tanulók, a kiket előbb kicaptak, mert nem akartak résztvenni az ortodox istentiszteleten, most ismét látogathatják az iskolákat. Ezenkívül több új katolikus templom építését jóváhagyták. Ugy látszik tehát, hogy a ezár birodalmában is az igazi szabadelvű, emberies irány kezd érvényre jutni. Ma-holnap leczkét vehet Oroszországtól a szabadelvű magyar kormány.

Görög-török békekötés. Mint már megírtuk, a békeszerződés szövege már meg van állapítva s csak a formások hiányzanak még, hogy a görög-török háború egyelőre végleges befejezést nyerjen. Míg a békealkudozás tart, ezalatt Kréta szigetén a lázongás megújult s a keresztények szorgalmasan öldöklük a mohamedánusokat. A tehetetlen nagyhatalmak pedig még mindig tanakolnak, a helyett, hogy végre-valahára rendet csinálnának ezen a szerencsétlen szigeten.

A spanyol kormány *Weyler* kubai főkormányzót visszarendeli s *Blanco* tábornagyot nevezte ki helyébe, a kivel együtt huszezer ember is megy a kubai csapatok megerősítésére. A kubai háborúnak tehát még mindig kilátás van a folytatására, bár a spanyolok kívánnák a békét oly feltétellel, hogy Kubának spanyol fenhatóság alatt önkormányzati jogot adjának.

MI UJSÁG?

Kérem. Mindazon t. előfizetőinket, a kik *szeptember hónap lejárt előfizetésüket mindez ideig még meg nem újították*, tisztelettel kérjük, *szíveskedjenek előfizetésüket a mult alkalommal megküldött postautalványon mielőbb beküldeni*, nehogy a lap szétküldésében fenakadás álljon be. A kik az előfizetést a jövő hét első felében be nem küldik, azoknak a lap küldését a jövő számtól kezdve sajnálatunkra kénytelenek leszünk beszüntetni.

Ő felsége a király és királyné az egész hó folyamán a fővárosban fognak tartózkodni. A király minden hétfőn és esütőtökön délelőtt kihallgatást ad.

Helfy Ignác halála. Kossuth palatinusa, Helfy Ignác, a függetlenségi párt egyik vezérlő alakja hosszabb idei betegeskedés után e hó 10-én Budapesten elhunyt. Rendesen Kossuth Lajos palatinusának nevezték. Meghitt és benső barátja volt Kossuthnak, a ki 1848-ban fedezte fel őt. Helfy akkor újságíró volt, aki tollal szolgálta hazáját. Kossuthnak hű kísérő társa volt a forradalom után, annak bujdosásában és sokáig ette a száműzetés keserű kenyerét. Majd hazajött és nehéz munka árán tudott csak megélni. Később aztán javultak anyagi viszonyai, de egészen a legutóbbi időkig azért szorgalmas és buzgó munkásságot fejtett ki. Egyik főjellemvonása a higgadt józanság volt. A szenvedély sohasem ragadta magával, indulat nem bántotta, vérmérséklete nem vitte túlzásokba. Allamférfiúi nyugodtságát a legzajosabb viták hevében is megtudta őrizni s nem egyszer mint biztos kormányos vezette határozott irányban pártját a vita viharai közepett. Első sorban pénzügyi tekintély volt. A bizottsági üléseken tanácsait a kormány is komoly figyelemre méltatta s nem egyszer tekintetbe vette. Maradandó emléket állított magának *Kossuth Lajos Iratai*-val, melyeket ő rendezett a nagy halhatatlan megbízásából sajtó alá. Halála nem jött egészen váratlanul: napok óta aggódva leste az egész nemzet a híreket, melyek állapotáról nyilvánosságra kerültek. Szünetétől megváltatott immár. Emlékezzünk meg róla könnyes szemekkel és hálatelt szívvel.

Életrajzi adatait röviden a következőkben adjuk:

Helfy 1830-ban született Szamosújváron. Iskoláit Nagy-Károlyban és Pápán végezte. Középközpontjának befejezése után a pesti egyetem bölcseleti karára iratkozott be, a honnan a bécsi egyetemre ment s egyetemi tanulmányait a páduai egyetemen fejezte be. 1848-ban ő is részt vett a pesti ifjúság mozgalmaiban s a márczius 15-ki tüntetéseken. A szabadságharc kitörésekor honvéd lett s a bácskai hadosztályban szolgált, a mely a rácok ellen harezolt. Részt vett a szent-tamási sáncok ostromában, a honnan Kossuth irodájába osztották be. Hivatalos

teendői mellett már ez időben is foglalkozott a hirlapirással s e miatt a szabadságharc lezajlása után elfogták s a kolozsvári katonai törvényszék elé állították, a honnan Pestre, majd Bécsbe szállították, aztán Páduába száműzetett, a hol befejezvé tanulmányait, Mantuában az irodalom, majd a bölcsészeti tanára lett, ott nyomdát és politikai lapot alapított. 1859-ben Turinban telepedett le, mint több francia lap levelezője, míg „L'alleanza“ című lapja, melybe Kossuth és Klapka is irtak, a magyar emigrációnak hivatalos lapja volt. 1867-ben a kiengedési híreinek hallatára „A magyar magyar“ című folyóiratot alapított, mely a szigorú tilalom ellenére is nagymennyiségben csempésztetett az országba. 1869-ben Kossuth Ferenczet a szentlőrinczi kerület országgyűlési képviselővé választotta, de ez nem akarván elhagyni atyját, Kossuth Lajos ajánlatára Helfy Ignácot választották meg. A párt ekkor rábizta lapjának, a „Magyar Ujság“-nak a szerkesztését. — 1878-ban Debreczen második kerülete, 1881-ben a szent-gothárdi kerület választotta képviselőjévé. 1884-ben ez utóbbi kerületben kisebbségben maradt s csak később jutott be a Házba a székelyudvarhelyi kerület mandátumával. Az 1887-iki választásoknál a szent-gothárdi és a szegvári kerület is megválasztotta s ekkor ő az utóbbi mandátumát tartotta meg 1892-ben s a mult évi általános választásoknál szintén ez a kerület küldte az országgyűlésre. Temetése e hó 13-án ment végbe. Mai lapunkban bemutatjuk az önzetlen politikus arcképét.

Küzelem a magyarságért. Tavaly történt, hogy Esztergom vármegye közönsége megkereste a katolikus egyházi főhatóságot az iránt, hogy az idegen ajku községekben rendelje el fokozatosan a magyar nyelvű prédikációkat. Ezt a megkeresést visszautasították, mint illetéktelen beavatkozást az egyházi kormányzásba. A kihívó felelet ingerült vitát idézett elő a napokban megtartott megyei gyűlésen, a hol kimondták, hogy nem tágitanak és újból sürgetni fogják az egyházi főhatóságnál a templom és iskolák megmagyarosítását, a tanítói állások illő javadalmazását, a mely utóbbi épp itt, szegyenletesen nyomoruságos és a tanítás gyenge eredményének egyik legfőbb oka.

Az egrí dalkör Párisban. Az egrí dalkör vezetői a napokban azt az eszmét pendítették meg, hogy az 1900-iki párisi világkiállításra az egész dalkör menjen el és vegyen részt az ott rendezendő nemzetközi dalhangversenyen s másrészt, hogy a világnak bemutassa a magyar dalkörök előkelő színjátékát. Az utazáshoz és a Párisban való tartózkodáshoz szükséges pénzt úgy gondolják megszerezni, hogy utközben a nagyobb külföldi városokban hangversenyeket rendeznek.

Peták kapitány felmentése. Olvasóinknak még élénk emlékezetében lehet az az eset, a mikor Peták Emil, a Szombathelyen állomásozó Windischgrätz-féle 11. huszárezred kapitánya az 1896. december 6-ra

virradó éjjelen lakására hazatérve, feleségét és báró Korbhadnagyot revolverlövésekkel leterítette, Bezerédj hadnagyot pedig összevagdalta. Peták, a ki azonnal önként jelentkezett a hadbírósnál, azóta vizsgálati fogságban ült. A hadbírósnak Petákot felmentette és a felmentést a hadügyminiszterium is helybenhagyta. A kapitányt már szabadon boesátották és a hadseregben birt rangját is megtartja.

Véletlen baleset vagy öngyilkosság. Deutsch József, egy zágrábi vegyszer-gyár tulajdonosa, Krapinában a múlt héten szörnyű módon halt meg. Az ottani szappangyár megszemlelésénél ugyanis Deutsch állítólag vigyázatlanságból beleesett az egyik, forró luggal telt kazánba. Bár azonnal kihúzták, pár perc alatt irtózatos kínok közt meghalt. Azt is beszélik, hogy nem véletlenül bukkott a kazánba, hanem pénzügyi zavarok miatt kereste a halált. A szerencsétlennek özvegye és több gyermeke maradt.

A fölösleges nyelv. Érdekes betege van a szolnoki megyei kórháznak. Rákel Máriának hívják, a ki már évek óta nem beszél, egyetlen szót ki nem ejt. Az asszonyt valami nagy esapás érte évekkkel ezelőtt, mely után buskomorságba esett s nem beszélt senkivel. A nagy szótalanságban azután elvesztette hangját s elpusztultak hangszálai. A beteg egyébként most is ellene szegül a gyógyításnak, soha egyetlen hangot nem hallat.

Mátyás király szobra. Fadrusz János legújabb munkája, a kolozsvári *Mátyás-szobor* már teljesen elkészült s most érezbe öntik. A szobor tudvalevőleg lóháton ábrázolja a nagy királyt, teljes fegyverzetben, fődetlen fővel, a mint a kivívott győzelem után diadalmas kardját térdére fektetve lovával megáll egy várbástya fokán és szetteként az előtte elterülő vidéken. A talpzatul szolgáló bástyafok előtt négy férfialak áll, a mint diadaljelvényeket raknak le a király lábához. A szobrot a tavasszal leleplezik le Kolozsvár főterén.

Lesülyedt vasuti töltés. A szegzárd-báttaszéki új vasuti vonal töltése, melyet augusztusban adtak át a forgalomnak, a minap lesülyedt és a mozdony, valamint a szerkocsi is kisiklott. Hogy nagyobb baj nem történt, az csak annak köszönhető, hogy a vonat rendkívül lassan és óvatosan haladt. A közlekedést azonnal beszüntették bizonytalan időre és munkásokat rendeltek ki a töltés helyreállítására. Ez a vonal egyébként még sok bajt fog okozni, mivel ingoványos talajra épült Szegzárdtól egészen Báttaszékig, az ugynevezett Sárközön végig.

Magyar egyházi ünnep. A múlt évben azzal a kérelemmel fordult *Vasary* Kolos biboros hercegprimás a római szentszékhöz, hogy az, tekintettel a magyar nemzet ezredéves multjára, ennek emlékére külön egyházi ünnepet engedélyezne. A római pápa szem előtt tartva azt, hogy hazánkat halála óráján is Szűz Mária pártfogásába ajánlotta Szent István király, a magyar nemzet pedig nemcsak harezi lobogóra tüzte ki Mária szent képét, de öt százados szenvedéseiben a nemzet égi pártfogójául

is választotta, azért a pápa 1896. augusztus 9-én kiadott bullájában azt rendelte el, hogy a magyar millennium emlékére ezután minden év október hó második vasárnapján a „Magyarok Nagyasszonya” tiszteletére, külön egyházi ünnep tartassék és azt Magyarországon, külön zsolozsmákkal s külön szövegű szentmisékkal ünnepeljék meg. Ezt a külön szövegű és nemzeti vonatkozású imákkal telt szentmisét, e hó 10-én mondták el minden templomban Magyarországon először, s a magyar millennium emlékét akkor ülték meg világszerte egyházilag először. Reánk magyarokra nézve még abból a szempontból is érdekel ez az ünnep; mert annak zsolozsmáiban Eszterházy Pál nádor és Pázmány Péter munkáiból ima és himnusz van megörökítve.

Hajdudoroghiak a királynál. Hajdudorogh magyar ajku görög katolikus hívei, a kik már oly régóta hiába járnak egyik fórumtól a másikig a magyar miséért, legközelebb deputációkat küldenek a királyhoz, hogy tőle kérjék ügyük támogatását s esetleg eldöntését. Elpanaszolják bajaikat és sérelmeiket. Bemutatják Debreczen város minapi közgyűlésének határozatát, hogy a görög katolikusok a városban mindaddig nem kapnak templomuk számára helyet és nem alakíthatnak egyházat és iskolát, míg istentiszteletük nem lesz magyar. Azt hiszik, hogy a deputáció sikerrel fog járni; fölbátorítja őket a királynak egy régebbi nyilatkozata, melyet 1890-ben mondott Debreczenben, mikor ott járt. Midőn a debreczeni görög katolikusok küldöttsége tisztelgett, a király e szavakkal fordult a küldöttség vezetőjéhez:

— Van-e itt templomuk és iskolájuk?

A válasz természetesen nem volt.

— Az nagy kárára van a vallásos érzésnek, — jegyezte meg rá a király.

Mádi Kovács György mint gazda. A hadsereg kitűnő tábornoka, Mádi Kovács György nyug. tábornokszernagy, mióta birtokán gazdálkodik, nagyon gyakori vendég Pakson, hol a Kovács családnak háza is van, a mely azonban most bérbe van adva. A tábornokszernagy azért rendesen behajtat a ház udvarába, a hol leszállva, be szokott menni a városba. A házmesteri teendőt a tábornokszernagnak egy régi szolgálója viszi, a kinek a házban egy kis lakása is van. Történt a napokban, hogy a tábornokszernagy ismét Paksra jött és katonás hangon maga elé hívta a szolgát és a következő párbeszéd folyt le közöttük:

— Te Simon, nem lehetne itt leülni — kérte a tábornokszernagy.

— De bizony le lehet kegyelmes uram, majd hozok egy széket. A tábornokszernagy újra megszólalt:

— Te Simon, nincs itt valamely hely, a hová be lehetne menni, mert át akarok öltözködni?

— Van itt bizony kegyelmes uram, csak tessék jönni. — Az öreg Simon most méltóságteljesen megindult és bevezeti a tábornokszernagyot az istállóba. A tábornokszernagy erre jót kaczagott, de azért bemélt megnézni a különös öltöző-termet.

a másikat ne érintse, de a helylyel, a mennyire lehet, mégis gazdálkodjunk. Ültetés után jól megöntözzük körülöttük a földet és nappalra, ha az idő kedvező, nyitva hagyjuk, ellenben éjjelre és erős fagyos napon deszkával befödjük. Midőn a tél teljes zordságában beáll, akkor a vermet nemesak deszkával, hanem 30—40 cm. vastagon földdel, később pedig ugyanolyan vastagon szalmás trágyával is befödjük. Ezen káposzta és kel akkor lesz ismét felhasználható, midőn a telelőbeli elfogyott, tehát a tél utolja felé.

A kalaráb, gumós zeller és ezekhez hasonlók a telelőben rézsutos barázdában helyzetnek el és nyirkos homokkal fedetnek be, annyira, hogy csak éppen a szivlevél látszások ki. Ha az első barázda készen van, közvetlenül melléje jön a második, harmadik stb. Ha a telelőben esetleg nem volna hely, akkor ezeket a fenti módon a szabadban is elrakhatjuk, csak kellő trágyatakaróval kell oltalmazni a fagy ellen, de a szabadban nem állnak el oly jól, mint valamely fagymentes száraz helyen, ennél fogva ezen eltartási módhoz csak szükség esetén folyamodjunk. A cékla, répa, asztali burgonya és ezekhez hasonlók a telelőhelyiség egyik sarkában kisebb homokban helyezhetők el, minthogy ezek így is jól elállnak; nagyobb mennyiségnél azonban ezeket is ezélszerű a szabadban ásott I m. mélységű és zsupszalmával kibélelt vermekbe elrakni és földdel kuposan befödni. A befödés előtt azonban a verem közepére egy szalmával körültekert karót kell állítanunk, hogy mintegy kéményül szolgáljon a netalán képződő gázok elvezetésére.

A rózsáit még ki nem fejtett virágos kelt vagy karfiolt nagy leveleitől egy kissé megtisztogatva földestől helyezük egy melegágyba, vagy más valamely fagymentes világos helyre, hol azok a tél folytán fogják rózsáikat fejleszteni, feltéve, hogy kellőleg lesznek gondozva. A katáng-salátát nagyobb leveleitől megtisztogatva, egy langyos, homályos helyre verjük, hol jó gondozás mellett egész télen szedhetők lesznek gyengéd, halvány levelei. A salátának használt leveles zeller és közönséges saláta földestől vitetik a telelőhelyiségbe, hol sötét levelei lassankint meghalványodnak, a midőn felhasználhatók.

Börpuhítás. A levegőnek és esőnek gyakran kitétt börtárgyak, mint cipők, eszmák stb., rendszeren nagyon megkeményednek és törnek. Ez azért van, mert eseranyaguk nagyrészt elvesztették. Ezt tehát, hogy ne törjenek, pótolni kell. E célból eserhajat főzünk, melybe a eszmákat beáztatjuk s megszáradás előtt riczinus-olajjal bekenjük. A riczinus olaj különben is nagyon ajánlható nedves eszmák bekenésére és puhítására.

A meleg etetés. Midőn az est és a reggel hűvösödni kezd, igen jól esik a baromfinak a meleg etetés. A tüzhelyen lévő lábasban összegyűjtjük a megmaradt morzsákat, aztán összeforraljuk lenmaggal, rizsszel vagy zabliszttel. E pépet keverjük egy vödörben korpával, vagy árpadarával addig, míg morzsóka lesz belőle. E meleg morzsókát igen szívesen eszik a tyukok és jó hatással van rájuk.

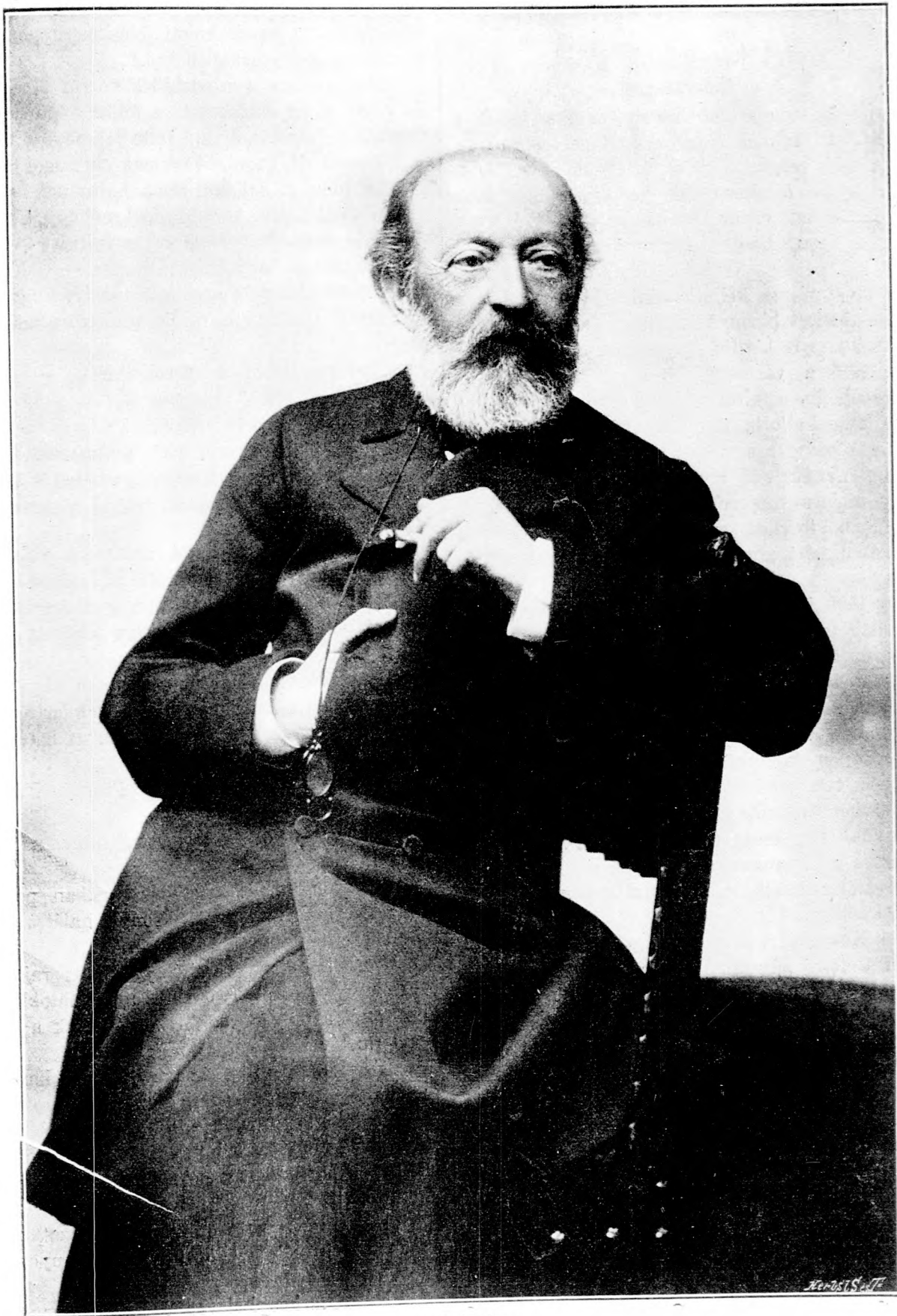
Mézeczet. Egy fél kiló mézhez hét és fél kiló vizet öntünk (felforralt és lehűtött vizet), e folyadékba egy marék kenyérmorzsát dobunk és üvegben a napra vagy a meleg tüzhely közelébe állítjuk; 4—6 hét múlva végbe megy az erjedés és izletes eezet lesz belőle. Ha felforraltjuk és habját leszedik, még tartósabb lesz, az ize is finomabb; fűszerezni lehet tetszés szerint fahéjjal vagy borssal és a főzéshez használni.

Hogy a lovak jó látásáról meggyőződünk, földjük be többször szeméiket tenyerünkkel és nézzük meg, hogy tenyerünk eltávolításakor összehúzódik-e a pupilla. Ha igen, ez biztos jele a ló jó látásának, mert a szemben a pupilla a sötétben kiterjed, a világosságban pedig összehúzódik. A megvásárlandó lovak szeméit különben is tanácsos jól megnézni, mert az egyenletesen tiszta, világos, átlátszó, foltalan szem jele a ló jó egészségi állapotának.

Az ökrök nyakának a járomtól való feltörése sokszor előfordul és pedig leginkább tavasszal és ősszel midőn legtöbb dolgunk volna az ökrökkel. Ezen feltörés elkerülésére ajánlatos, hogy egy rész ólomcsetnek 4 rész vízben való oldatával minden este kenjük be az ökrök nyakát azon helyeken, hova a járom szokot nyomódni. Több ily bekenés után az ökrök nyakbőre megkeményedik és nem fog feltörni.

Rozsdafoltok tisztítása. Rozsdafoltok tisztítására a legegyszerűbb és legbiztosabb szer a következő: Vegyünk egy citromot és annak levét facsarjuk ki egy kanálba, melyet egy gyortya felett hevítünk. A folyadék csakhamar forni kezd. Akkor a rozsdafoltos ruhát e forró citromlébe mártjuk, ha szükséges 2—3 szor ismételjük és a foltok eltűnnek.

Zsir megóvása az avasodástól. Az edényeket, miután jól kiszorítottuk, kenyérsütés után a kemencében kiszáritjuk. A szalonnát addig kell sütni, míg jól megpirul s úgy a fazékba szűrni. Az olajt külön öntjük és azt használjuk el legelőbb. Ha a tiszta zsír az edényben félig kihült, szűrőn át más tiszta edénybe öntjük, melynek fenekére néhány szem fekete borsot és egy egész vöröshagymát teszünk. E zsirt, ha már teljesen kihült, papírral bekötjük, fedővel befödjük és nyáron pinezében, télen kamrában tartjuk. Az így készült zsír sohasem avasodik meg. A szalonnát legcélszerűbb süstben olvasztani.

Helfy Ignác.

MULATTATÓ.

A nyiri bieskások közt.

Irtta: Buday Barna.

Egy szép augusztusi napon eszébe jutott a hegyaljai Joób fiuknak, hogy el kellene menni borkóstolóra a Nyírségbe. Ugyis tartoznak egy látogatással a nyiri bieskásoknak, a kik nemrégiben mesébe illő ivást vittek véghez a tokaji hegyek levéből; az igaz, hogy valamennyien eláztak szegénykék.

Hát most vissza kellett adni a látogatást, még azt is be kellett bizonyítani, hogy a hegyaljai a nyiri karczossal is kiállja a versenyt.

„Leisszuk a vármegyét“ — henezegett a legidősebb Joób fiu, a kiről megjegyzendő, hogy soha emberfia nem hallotta tőle ezt a két szót: „Nem iszom“. De berugva sem látták még Joób Pistát. Ugy magyarázták ezt, hogy úgy nyelte a bort s nem volt ideje a szesznek a fejébe költözködni.

A Joób fiukhoz csatlakozott a két Rédey. Öten valának tehát; munkabíró fiatal emberek mindannyian.

„Legelőbb is Szüts Laezi bácsihoz látogatunk el — volt a terv — egy bakugrásnyira van innen.“

„No, az öreggel hamar elkészülünk.“

„Onnan a szomszéd Bacsóékhoz megyünk.“

„Ott már lesz egy hétre való munka.“

„Eminnen elugrunk a csókos Lányihoz. A folytatása pediglen következik. Nem jó hadvezér az, a ki hosszú tervet készít előre.“

A tervhez tartozott az is, hogy egyetlen háznál sem hagynak egy korty bort sem.

„Persze a papukat is visszük.“

„Magától értetődik. Hanem azt András bácsitól kell kikölesönözni.“

Páter Konyáról volt szó, a kinek az öreg András bácsi a fő-fő pátronusa volt, ő viszont az öreg urnak volt a fő-fő pinzemestere. (Ez a helyes munkamegosztás.)

Andris bácsi először hallani sem akart róla, hogy a papját odaadja. Sok hasztalan könyörgés után Joób Pista olyan ajánlattal állott elő, ami vékonyán találta az öreg urat.

„Tudod mit András bátyám. Add kölesön a papodat három hétre, s a hogy visszaérkezünk, kárpótlásul olyan disznót állítok be az istállódba, a milyent még nem pipáltál.“

Erre aztán engedett az öreg ur s szabályszerűen megkötötték az alku a páter Konya bőrére.

Sok lesz Konya!

Gyönyörű szép nyári reggel volt, mikor a három homokfutó megindult a legelsőben Joób Pista a kölesön kapott papjával.

Csendes eső szűrt az egész éjszakán át, esillogtak-billogtak az esőverte falevelek, a mint a felkelő hegyaljai nap rájuk tüzte sugarait. (Hegyaljai ember még a napról is azt hiszi, hogy reája süt büszkébben: nem is holmi bieskanyitógató vinkót termelő homokbuczkabeliekre.)

Nem messze a szomszédos községtől egy kanális vágta el az országutat; a fölött néhány korhadtt deszkából összetákolt hid tette lehetővé a kocsizást.

Tapasztalt utasok mifelénk megszokták vizsgálni a hidakat, mielőtt rájuk hajtnának, s minden vizsgálatnál kijut a vármegyének néhány jó kívánság. (Ne adja Isten, hogy teljesüljön rajta.)

„Beszakadt a középső deszka — jelentette a kocsis. Mondtam én azt már tavaly, hogy be fog szakadni; a tekintetes ur is szólhatna már a vármegyénél.“

„Felakasztatom a főszolgabíró, — dörmögte Joób Pista.

„Most már merre menjünk?“

„Hajts neki az erdőnek“, parancsolta a gazda.

A kocsi nekihajtott a szálfaterdőnek s találmra torony irányában igyekezett elérni a szomszéd Z. községet.

Utról, vagy esapásról szó sem volt; ügyes mozdulatokkal kellett kikerülni a fatörzseket, meg egy-egy kelleetlenkedő, hatalmas gyökérzetet. Így is minduntalan a kifordulás veszélye lebegett az utasok fölött.

Páter Konyának az idegzete nem bírta ki ezt a pokoli utat. Le kellett szállítani a kocsiról s „per pedes apostolorum“ vágott neki az ut hátralevő részének.

„Tehát a találkozásig — Filippinél“, kiáltott utána Joób Pista.

„Hamarabb ott leszek én, mint a tekintetes ur!“

De bizony a társaság már javában poharazott Szüts Laezinál, mikor páter Konya, halálra fáradtan megérkezett.

Csurgott róla a verejték; látszott rajta, hogy utjának egy részét gyorsabb mozdulatokkal tette meg, mint a milyenek arányban állottak a méltóságos természetével.

„Egy csepp hijja, hogy ott nem hagytam a fogamat“ — szólott visszanyerve a lélegzetét. Képzelve a tekintetes ur, a mint éppen szélére értem az erdőnek, egyszerre hat farkas ugrott elő a cserjék közül.“ Joób Pista szemrehányólag figyelmeztette.

„Sok lesz, Konya!“

„Hát hiszen nem állítom határozottan, hogy éppen hatan voltak, de négyet bizonyosan láttam . . .“

„Négy farkas hol venné magát ilyen időben? Ej, ej, sok lesz Konya!“

„De már annyi szent, hogy kettőt világosan és tisztán láttam. Hanem ezek aztán nagyobbak voltak egy hathónapos csikónál.“

„No, no, sok lesz Konya . . .“

A sarokba szorított főúr, hosszú alkodozás után végre is megegyezett két juhász kutyában, a melyek üldözőbe fogták. De ha a farkasok eltűntek is, megmarad utánuk a tréfás szálló ige: „Sok lesz Konya“; s ez jobban üldözötte hat farkasnál a szegény főurat, hosszú életének mindvégéig.

A hideglelős.

Szüts Laczi bácsi másnap reggel ezzel állott elő a fiuknak.

„Brr! Pajtikák, az éjszaka kirázott a hideg.“

„Komisz lórét itattál tegnap este öreg, jegyezte meg Rédey Gyurka, bizonyosan azért vert meg a Jehova.“

De Joób Pista más-ként fogta el a dolgot.

„Most mutatja ki magát az igazi barátság, szavalta. Ne félj azért nem hagyunk, ha beteg vagy is, kedves Laczi bátyám. Sőt ellenkezőleg ápolásodra leszünk. Majd meglásd csak, hogy visszatér egy kis ráczürmöstől a drága egészséged.“

A többi is azt mondta.

„Ugy, ugy, beteg embert csak nem hagyhatunk magára.“ (Laczi bácsi agglegény életet élt.)

„Szinaranyból van a mi szívünk, tette hozzá a kisebbik Joób fiu.

Ettől aztán Szüts Laczit még jobban kilelte a hideg (sajnálta a borát, a vén smutezig), de azért ravasz módra örvendező arcokat vágott.

„Jó lesz biz az, pajtikák. Addig is nézzünk szét a tagban. Egy kis szellőzés nem fogártani“.

A fiuk kapva-kaptak az ajánlaton, mert a kocsizás életfeltétele az embernek, mikor napszámra iszik, másrésről pedig az öreg Szüts Laczi kitűnő gazda hírében állott, a kinek érdemes megnézni a gazdaságát.

Keresztül-kasul kocsikázták a tagot, majd a szomszéd földekre lyukadtak ki; Szüts Laczinak minden birtokon volt valami érdekes mutogatni

valója. Utoljára is a másik falu alján találták magukat.

„Ej ha! Hiszen már Nyir-Lak alatt vagyunk.“

„De ha már idáig jöttünk, nézzünk be a Bacsókhöz, leginkább jó előre hirt adunk nekik.“

Jó lesz biz az.

Ilyenformán a társaság behajtatott a Bacsó portára, a hol hangeszívességgel fogadták a fiatal urakat.

Bacsó Tamás rögtön megszaporitotta az „ácsmunkát“, a mely mindig készenlétben volt egy jegesvederben. Csak a telt poharak mellett mondta el a házi áldást.

„Az urakat Isten hozta, — hunczuta a ki ki nem issza.“

Tamás, az öregebbik Bacsó fiu szinte konok agglegény volt. (Ebből a fajtából kerülnek ki az orszá-

gos korhelyek.) Az ősi Bacsótagban, (lehetett jó háromezer hold), együtt gazdálkodtak a kis tacs-kóval, a hogy az óriási termetű Tamás, Béla öcsét nevezni szokta, a ki azonban már maga is régen elvesztette a tejfogait (ha ugyan egyáltalában voltak tejfogai). Rövid kvaterkázás után Joób Ele-

mérke(a legkisebb) tudakozódni kezdett.

„Hát a mi régibb házigazdánk hol van?“

Jó lett volna azt tudni, de Szüts Laczi bácsinak nyoma sem volt sehol található.

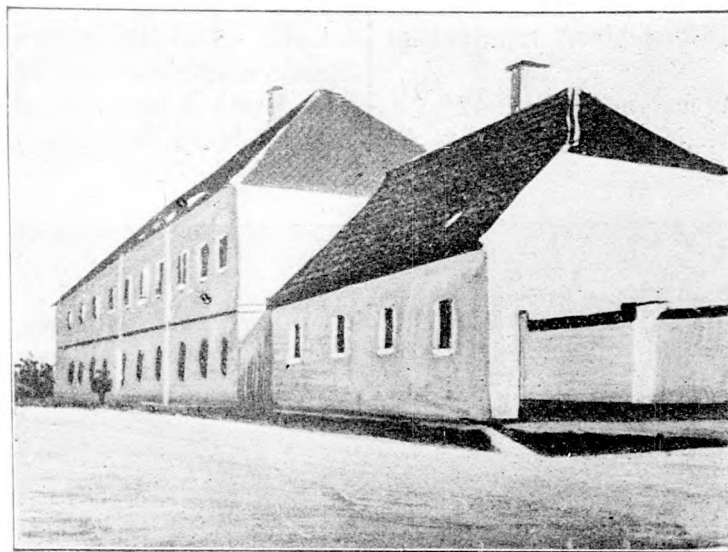
A vén gonosznak sikerült valahogy kisurrania s úgy otthagyta vendégeit, mint Szent-Pál az oláhokat.

„Utána!“ — riadt fel Joób Pista.

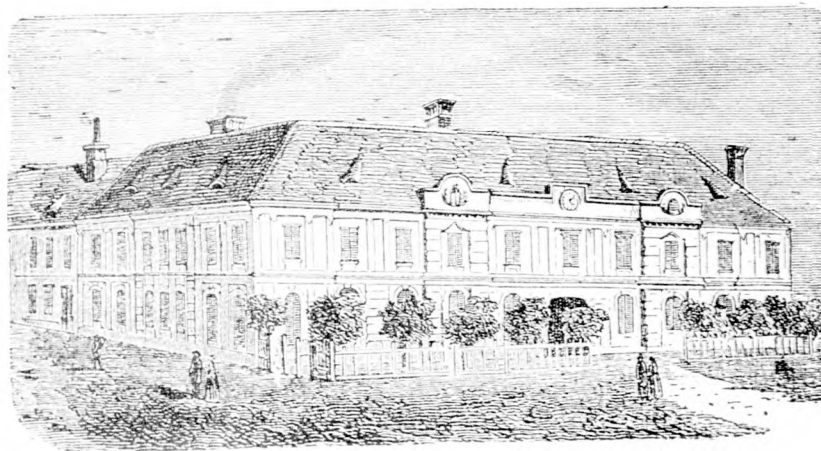
„Ugyan hagyjátok futni, — esitította Bacsó Tamás, — ugy sincs bora a vén hideglelésnek.“

„Mindegy. Ha nincs bora, akkor megiszom az eczetjét, a beföttjét, kiiszom a kutját, nem hagyok egy unczia folyadékot sem az egész falujában, de legalább megemlegeti.“

„Jobb boszuta tudok én annál“, szolt a tacs-kó

A keszthelyi Georgikon.

A keszthelyi gazdasági tanintézet régi épülete.

Bacsó s előterjesztett egy indítványt, a melyet nagy lelkesedéssel el is fogadták.

Néhány nap mulva aztán váratlanul egész esomó vendég szakadt a Szüts Laczi nyakába. Megérkezett a kis öcsese, meg a sógora, mind a kettő feleségestől; vagy egy tuczat pulyát is hoztak magukkal.

Megérkezett a testvérnénje, az unokabátyja, mindmegannyi hajduval, kocsissal, eselédnepséggel, a mint illik. Valamennyin észrelehetett venni valami kellemetlen esalódásfélét.

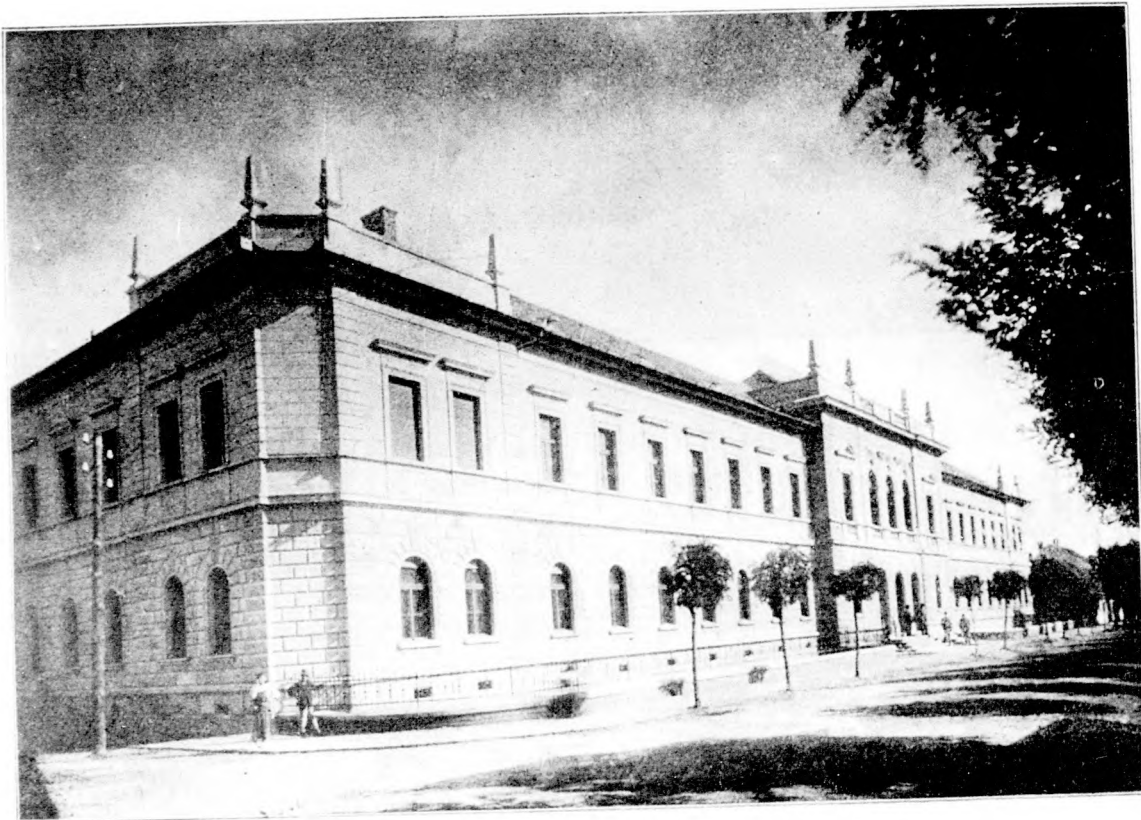
„Hogy-hogy Laczikám, hát már felkeltél?”

„Alig hinné az ember, hogy beteg voltál.”

A keszthelyi ünnepély

Keszthelyen, a balatonmenti városban október 12-én avatták fel nagy ünnepélyességek között az állam által a régi helyére emelt új gazdasági tanintézeti épületet.

Az ünnepség fényét nagyban emelte, hogy éppen száz éve mult, miszerint a Festetics gróf által *Georgikon* nevű gazdasági iskola alapjai megvették. Ez a régi iskola 1848 ig, a szabadságharcz kitörésig állott fenn, a midőn tanárai és tanítói fegyvert fogtak a haza függetlenségének védelmére. A régi iskola tanítási módja, rendszere, beosztása nagy-

A keszthelyi gazdasági tanintézet új épülete.

„De minek is ijesztettél reánk annyira?”

A néne, a kinek jellemében volt az őszinteség, utoljára huzódózás nélkül kirukkolt vele.

„Te Laczi, micsoda ostoba tréfa az, hogy a bolondját járatad velünk?”

„Én . . . ?”

„Te-e? Ihol a sürgönyöd.”

Azon a sürgönyön ez állott: „Ha életben akarsz látni, jere azonnal.”

„Ez bizonyosan a kötni való Joób fiuknak a munkája volt” — dörmögte Laczi bácsi, mire az atyafiságnak savanyura vált az ábrázata. Laczi bácsit pedig csak most rázta igazán a hideg.

ban különbözött e nemű mostani intézeteinktől, de nem lehet eltagadni tőle, hogy sok híres gazdát és tudományos férfit adott a nemzetnek.

A forradalom lezajlása után jóideig nem hirdették a gazdasági tudomány igéit s csak 1865. év folyamán az Országos Gazdasági Egyesület többszörös sürgetésére nyitotta meg a helytartótanács Keszthely falait e tudományok részére, felállítván itten egy gazdasági felsőbb tanintézetet. A harmincz egynehány év leforgása alatt a meglevő intézeti épület szűknek bizonyulván, Darányi földmivelségi miniszter tárczája költségvetése terhére új díszes épületet emelt az intézet részére. Ennek felavatásával együtt ünnepelték aztán e hó 12-én a Georgika alapításának századik évfordulóját is. Az ország minden vidékéről, de kivált a fővárosból nagy számban érkeztek Keszthelyre előkelő gazdák. Köztük

*Dobó*gyi miniszter, gróf *Dessewffy* Aurél, *Festetits* György gróf, a „Georgika” alapító György gróf unokája, *Förster* Ottó és *Förster* Aurél s mások Zala vármegye összes előkelőségével együtt. Hálaadó istentisztelet után a régi tanépület elé gyűlt az ünneplő közönség s *Sparsam* tanár mondott bucsusbeszédet. Ezután az új épületbe vonultak, hol *Csanády* Gusztáv üdvözölte a vendégeket, a „Georgikon” és tanintézet százéves multjáról tartva érdekes felolvasást.

Uhl Aurél intézeti hallgató ezután Berzsenyinek „*Festetich Györgyhoz*” című ódáját szavalta el, majd a dalárda a „Szózat”-ot énekelte, miközben *Festetits* Györgynek az intézet tulajdonában levő szobrára babérkoszorút helyeztek. *Schadl* János tanár felolvasta a zárókövetéti okmányt. A himnusznak erre következett oléneklése után megtették a szokásos kalapácsütéseket, először a miniszter, utána *Festetits* gróf, *Dessewffy*, *Jankovits* gróf főispán, az alispán stb.

Délután egy óraker ünnepi ebéd volt. A banketten *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter indítványára elhatározták, hogy gróf *Festetits* Györgynek, a „Georgikon” megalkotójának, Keszthelyen szobrót állítanak. A szobor költségeit adakozásból fedezik s a miniszter mindjárt elsőnek ötszáz forintot adott a szoborra. Ez alkalommal bemutatjuk a Georgikon, a régi és az új gazdasági tanintézet épületeit.

Számjegyvény.

— *Szabos* Laj. Gyűjtől.

1, 11, 16, 11, 13,	Sokféle tárgyat sokszor ezzel mérni.
17, 26, 17,	Madár nemely címere szobott ékíteni.
3, 30, 21, 18, 32,	A magyar nemzetnek sosem volt barátja.
2, 3, 24, 29, 9,	Áz-ia földrésének egyik legrészletesebb.
4, 22, 5, 10, 6, 8,	Gyümölcsömet, ha erőt igyekszem eszemre.
9, 26, 27, 26,	Sok lányt, asszonyt az a kereszt nevére.
11, 20, 11, 31, 10, 28, 9,	Világító eszközök sok helyen használják.
8, 25, 8,	A legújabb orvosi technikák ez mondják.
7, 19, 13,	Minden ember éjjel a tárgyat használja.
1—32,	A „Független” hasznosnak az a jel-szóval.

Lapunk 40-iki számában megjelent névszámjegyvényi postolag helyesen fejtették meg: *Stómszky* S., *Tanis*, *Musa* János, *Zambéri* Odón, *Huszlik* János, *Szász* Antal, *Kutyán* János, *Tócsa* József, *Tóth* Ferencz.

—

Adomák.

Lélekjelenlét.

A korezmáros hevesen összekapott a feleségével, s minthogy ez jónak látta dühö elől kiszökni a szobából az udvarra, férje a kezében levő sóprüt dobta utána. Ebben a pillanatban lépett be egy

látogató az udvarra, mire az asszony hirtelen feltalálta magát oda szól a férjnek:

— Nem azt kértem, a ezirokseprüt dobd ki!

Jogos ellenszenv.

Mora. Nizsd csak, dáde, nizsd ott a buzsávetis vigiben mijen sip ázs á kender!

Dabó. Hállgás te bibás! Ne dicsird ázst á fertelmes burjánt! A seginy nágyápád is áttul hó meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Alábbi t. előfizetőink fél éves előzetésük fejében 1 frt 30 kr. helyett csak 1 frtot küldvén be, kérjük a hiányzó 30 kr. mielőbbi beküldését, ellenkező esetben nem hat hóra, hanem csak öt hóra számíthatjuk előfizetésüket.

Hj. *Beucze* János, Cs. *Hegyesi* István, *alsó Kálmán* Pál, *Miklovicz* Imre, *Patócs* Gábor, *Pesti* Mihály, *Sarányi* György, *Düller* József, *Matyas* Péter.

Továbbá következő t. előfizetőink negyedéves előzetés fejében 70 kr. helyett csak 50 krt küldöttek, kérjük a hiányzó 20 kr. mielőbbi beküldését, ellenkező esetben nem három, hanem csak két hóra számíthatjuk az előfizetést.

Péte Albert, *Császár* Ferencz, *Király* Imre, *Asztalos* Markó, *Beucze* Lajos, *Takács* Géza, *Farga* István, *Szauer* Pál, *Csergő* Venczel.

Az előzetés mielőbbi pótlása annál inkább észszerű, mert a lap rendes küldését csak így biztosíthatjuk.

Hj. *Kovács* Péter urnak. Fülbaja gyógyításánál helyesebb azt az eljárást követni, hogy megkéri a község bíráját, hogy állítson ki részére szegénységi bizonyítványt és keresse meg hivatalosan a budapesti clinika igazgatóságát az iránt, vajjon folyozzik e Önt gyógyításra díjmentesen. Hogy kigyógyul e, azt az orvosok tudnak megmondani. A pap járandóságát fizetni tartoznak mindazok, kik keresetképesek. A talányt megfejtését beküldhető levelező lapon is. — *György* Ferencz urnak. A szalonna kilója itt sem olcsóbb mint önöknél. — *Csicska* József. Czegeket nem szoktunk ajánlani, azért arra sem felelhetünk, hogy hol volna helyesebb leányát biztosítani.

Ne higgyen annak a ravasz ügynöknek, a ki azt állította, hogy „biztos a nyereség”. Véletlen szerencse az, jobban mondva: *labri* nagyobb kiadásban. — **Orosz József** urnak. Nem tudtuk kivenni a levélből, hogy voltaképpen mit tetszik kívánni, a mennyiben éppen az a szó, a mely ezt jelentené, nem olvasható el. — **Sz. Gy.** urnak. *Restén*. Szíves küldeményét köszönettel vettük. Adandó alkalommal sorra vesszük a talányokat. — **Balog Pál** urnak. Husz évi szolgálat után a honvédszázados nyugdíja 600 frt, s minden öt év után 15 százalék pótlás. Ha harminczöt éve szolgál már és egyszer esatában is volt: nyugdíjúl az egész fizetését kapja; ha pedig a esatában karján vagy lábán megsebesült, ezután 200 frt pótlást huz. — **Fekete Imre** urnak. Pénzügyőr minden ép, erőteljes, nőlen, magyarul írni, olvasni tudó magyar állampolgár lehet, a ki tizenhét éves, de még nem negyven. A vigyázó pénzügyőri biztos előtt leteheti a fővizsgálói szóbeli és írásbeli vizsgálatot. Tárgyai a pénzügyőrségi szabályok. Tessék különben meghozatni: A pénzügyi törvények és szabályok hivatalos összeállítását. XX. füzet. A pénzügyőrség. Megrendelheti bármely nagyobb könyvkereskedésben. — **Somogyi József** urnak. B. óhajának póstai uton eleget teszünk.

Budapesti piaci árak.

Budapest, október hó 16-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavölgyi* 12.80 frttól 12.85 frtig, *pesti* 12.15 frttól 12.80 frtig, *fehértanyai* 12.85 frttól 12.90 frtig, *bácskai* 00.00 frttól 00.00 frtig, *bánsági* 00.00 frttól 00.00 frtig.
Rozs 70—72 kg. 8.30 frttól 8.45 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.15 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.30 frttól 7.90 frtig, *sörfűzlei* 64—66 kg. 7.50 frttól 9.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.15 frttól 6.45 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.70 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.20	18.60	18.00	17.80	17.20	16.40	15.90	14.60	11.20

Buzakorpa, finom 4.20—4.20, durva 3.70—3.70 frt zsákkal együtt

Egyéb magvak: *mák* 18—26 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—10 frt, *apró* 7—10 frt, *tarka* 8—13 frt, *lencse* 7—12 frt, *borsó* héjas 7.50—14 forint, *köles* 5.10—5.70 frt, *keudermag* 8.00—8.75 frt, *repeze* 13.20—14.75 frt. *löhöve* 38—43 frt mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökör* 320—325 frtig; *középmínőségű* 282—290 frtig; *gyenge minőségű* 220—220 frtig; *hízott magyar és tarka ökör* jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 28—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör* középmínőségű 28—35 frtig. *Fejős tehén*, magyarfajta 70—90 forintig, *tarka* 90—140 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 44—54 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 60—66 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 16.00—20.00 frt, *feljártult juh* 12—17 frt, *kiverő juh* 8.20—10.50 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya) 100 kgr.-ként élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 55—57 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 54—56 frt.

Baromfivásár. *Lud*, sovány, páronként 1.80—3.00 frtig, *kaosa* 1.40—2.50 frtig, *tyúk* 1.20—1.40 frtig, *csirke* 60 kr.-tól 150 krig, *kappan* 1.60—2.60 frtig, *pulyka* 2.00—4.50 frtig.

Takarmányvásár. *Régi széna* 1.80—2.50 frt, *muhar* 2.40—2.60 forint, *zsupszalma* 1.60—1.75 frt, *alomszalma* 1.20—1.40 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 2.80—3.00 frt. *Szalonna* 58—60 krajezár. *Vaj* Ia. 78—110 kr., *Ia.* 65—80 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz* sárga esurgatott 25—32 kr. *Burqonya* sárga 1.70—3.00, *rózsa* 1.80—2.10, *közönséges* 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18 frt métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kgr.-ként 75—82 frtig, *tehénbőr száraz* 77—80 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 20—35 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 20—37 frtig. *Juhbőr*, gyapjas, páronként 36—43 frt.

Megjelent

„Köztelek Zsebnaptár”

és „Köztelek Évkönyv”

1898-ik évre.

Szerkesztik és kiadják: **RUBINEK GYULA** és **SZILASSY ZOLTÁN**
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárjai.

Az *Évkönyv* bőritett tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül 32,000 gazda és gazdatiszt pontos czimével jelent meg.

A két könyv előfizetési ára lapunk előfizetői részére **2 frt 20 kr.** postadíjjal együtt.

— A két könyv csak együttesen rendelhető meg, külön-külön nem kapható. —

Bolti ára 2 frt 50 kr.

Megrendelhető a „Független Ujság” kiadóhivatalalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujánovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Itbinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általánosan elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megaláztatását vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjairal tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

☛ Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig: 20-60 év körti időre kezerpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyez- és illetékmentes. — Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakiz: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által átmenetileg mindig ajánlja van.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

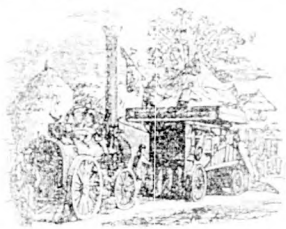
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről czimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíthatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapestben, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal, szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

☛ Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- és félmagas- és vāmörög-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

☛ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kímélt meg az európai száraz-
gyár inbitatva orozta magát, hogy az egész készlet csak a munká-
rók egy kis kárpótlása ellenben eladja. En megfogalmazva vagyok
ezen megfizetés teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a követ-
kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért: **6 frt 60 kret;** és pedig:

1	amerikai finom szálak kész. valódi angol pengével.
1	amerikai szab. ezüst vella egy darabból.
1	ecokanalat.
1	lávókanalat.
1	levősméret.
1	tejszórt.
1	tűs-szövedék.
1	angol Viktória-tálca.
1	léon határos gyertyatartó.
1	tejszórt.
1	léon cukorporó.

44 db összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti 44 tárgy elbb 40 forintba került s most csak
6 frt 60 kr. minimális áron kapható. — Az amerikai szab. ezüst
egy kivételével tehát m. mely ezüst szélét 25 esztendőig is meg-
tárolja, a mért szavatolattal. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt a nyilvánosság
előtt, bárkinek, kinek az áru nem
tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedves
alkalmat, hogy ez a díszes garnitúra megszeresse, mely gyönyörű

házasági- és alkalmi ajándéknak,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-
gyarak főigénykezege
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Széküldés a világra utazóknak vagy az ország-
járóknak beküldés ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható vedjeggyel
sajátos selymi.

Kivonat az elismerő levelekből:

R. ok szét küldtem nyit megkaptam, azzal teljesen meg vagyok
elégedve és kérek még egy ilyen garnitúrát. 44 db. amerikai szab.
ezüstből részemre postánküldve küldeni. Bozovics (Krasno-
Szarajev) 1897. júl. 18. Kossuth Sándor főszolgabíró, Pils-
tseim, 1897. augusztus 24.

Tisztelt úram! A garnitúrát teljesen meg vagyok el gálya
Körem szövegében Nyári társaság szövegében, ezim re Szar-
ajev 3 db garnitúrát küldeni. Nyári Gyula bárány.

Budapesti gyapju-aukeziók.

Az idei gyapju-aukezióknak
harmadik sorozata
november 10-én és 11-én

tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények,
melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” ezimen
adandók vasutra, a m. kir. államvasútak összes
vonalain tetemes díjkezdvevényben és olcsó rak-
tárban részesülnek. — Azonkívül sem berak-
tározási avagy mérlegelési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szivesen szolgál az

„Gyapjuárverési vállalat”

Heller M. s Társa
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Veszünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legelőnyösebb árak mellett szavatolt megbízható műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

A „HUNGARIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kiváló minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.